

22 - XII - 1939

Bon dia Meia. M'has fet passar quasi
la nit en blanc, però potsa ara seré
capaç d'escric la teua carta. No vull
per rebre la teua. Estava tan arosat
on conides una Meia que si d'algun
cosa pecava era d'un excés de honor
tensió, d'un aclarir els ulls a les faltes
deus seus amics, que em sobta molt
de veure't una injusta, agra,
s'acabí d'una carregada de mala
voluntat.

Contestare' molt simplement
els teus càrrecs. Només et demano que
vulguis fer, per a comprendre el nostre
punt de vista, l'espere que he fet
per a comprendre el teu.

Tu saps perfectament l'handicap
amb què en Josep va entrar
d'intern. Després de tenir du

22-11-54 6
nant tres anys les regnes molt lúixes, hi
ha a la casa la conyina d'aur
les tirant a poc a poc però amb
decisió. En J. es troba que
ha d'actuar amb autoritat, una
autoritat més rígida que la
que feia sentir en Callau, i veu
sament davant d'aquells que,
havent-lo conegut com a cony
pany, no poden reconèixer-li
altra autoritat que la que
ell es fa. Ultra això, hi ha
els militars, que, molt sen
sibles a la disciplina del seu
estatment, per a comprendre la
disciplina d'una organització
civil necessiten una colla de
requisits.

Tu i jo estem titllats de
dues coses horrendíssimes. D'una

honda, som rojos, així és, indesitjables; de l'altra, la Maria Planes ens demostra unes atencions que ens fan ser enviejats fins, - o sobretot - d'aquells que no desitgem aquesta assistat.

Tot hom sap que Tu, en Josep i jo som tres. És probable que, més de quatre, atribuïssim a aquesta assistat a tres una intimitat i un afecte que, per la mera part almenys, no existeix més que entre Tu i jo. — Però així no fa el cas.

En J. es troba amb un reglament pràcticament en desús des de molt temps, i amb l'indicació de reparar els camins per a la seva reinstal·lació. Jo no se'

que aquest reglament hagi permès mai les visites de les malaltes als malalts, ni en presència d'una monja. Ben clarament s'hi diu que sols s'autoritzen en companyia de familiars. Em diràs que durant tot aquest temps les visites eren monja si han let, i que, per tant, ningú no hi hauria tingut res a dir. Però si del que es tracta és de que no es faci d'una endavant, no sé com pot semblar-te estrany que ni a en) ni a mi ens semblés hi ha tava apa- rició nocturna. No té en) cap complex e de Sant

Pere per a negar els seus am
ics, per mala situació en
què es trobin. Però no veus
com tothom té els ulls posats
en nosaltres, per veure quí
nes condonem d'èssies ens
tè.? Més encara. Si tu hagues
ssis vingut, obliciosament, sola
amb la muller, com si han fet
en tot cas, aquesta mena de
visites, no veu que hagues
passat res. Però no riades
de com a veu ja va la situa
ció el fet de no venir tu
obliciosament, si no en presència
d'ell, fent-lo còmplice d'una
cosa que, com a màxim, ell
podia ~~com~~ admetre fent veure
que la ignorava? Si no veus
això, Mercè, em penso que

XII-34 35

seria inútil tot el que et digui.
Una altra prova de com la terra
susceptibilitat t'entorboleix la
vista es que dius que ~~et~~
et va gelar la sang venue
com en J. reaccio nava pensant
no més en ell. Déu meu, si
haguéssim pensat només en
nosaltres, si haguéssim estat
a casa nostra, hines de fer el
que ens donés la gana, tu veus
que no t'hauríem acostat la
millor cadira, hauríem enès
la millor loguera, i t'hauríem
regat de y medar t'hi a vint?
En J., i jo amb ell, no vam
reaccionar pensant en ell, sinó
en el que ell representa, que
és una cosa tan diferent com

22-XII-39

el que el Sr V. és i el que ⁴
representa als ulls dels fidels.

— Tu saps què és el que en J.
representa; la voluntat de la
Maria Plamas. i ~~la~~ la seva tran-
quil·litat de tenir en un lloc
de confiança algú que podria
demandar molt als altres per
què ha començat per exigir-
se molt d'ell mateix. Si
tu fessis retret a en J. d'
avantposar el que ell veu el
seu deure als seus propis senti-
ments personals, demostraries not se-
stimar a ell, però estimar
molt poc la Maria Plamas. Si
tu fessis retret d'avantposar a
quest deure als teus senti-
ments, demostraries una de-
bil·litat sentimental inadmi-
sible. Com que tu és una

22-XII-39 45

bona amiga d'en Josep, una
bona amiga de la Mimi Pla
nas, i una persona perfecta-
ment sensata, no pots de cap
manera retreure a en J. que
complixi i que reaccionés sempre
tenint present sobretot les seves
obligacions. — o el que ell veu
se les seves obligacions, si a tu
et sembla que s'ho ven massa
a la valenta. Deixant de banda
que la persona veu la que ell
s'excusa, en tot cas, justifico
totes les excuses, em penso
que el menys que podem
veure per un amic és respectant
la manera com ell entén el
seu deure.

A quell dia tu estaves trista,
de viurada, et senties sola. Et

22-XI-51
[la il·lusió] passar una estona amb
nosaltres. — Et veus que no ens
en feia també a nosaltres, d'il·lu-
sio? Trobo perfectament natural
el teu impuls de veure sense
pensar que heies res de mal. Et
van bona veia vime en el regne
de Déu. En el regne de Déu
no hi havia reglaments, per això
hi serem tan feliços. Però Meic,
sols en un planeta que se'n
dóna terra i en un Samatari
que i en dia del Pm, o Olenes,
on, entre altres coses, positiva
ment celestials, ni hi ha d'ha-
ver una de tenença, un refle-
ment, que potser no és let
a la terra munda, però que
hem d'acceptar, si volem
acceptar també totes les altres
coses inestimables que el
Samatari ens ofereix.

Potser, en aquell moment,

22-XII-39

55

nosaltres vam tenir poc present la
fervorosa situació sentimental — que
esta ves madures per una colla
de coses que seria llarg d'enu-
merar. No recordo l'escena, exacta-
ment. I per això vull admetre
que podriem haver dit el mateix
d'una manera més sana, més
fènica. Potser sí. És aquesta la
nostra culpa? No la disintido,
l'accepta a regnes.

He insistit sobre aquest punt
inicial perquè estic convençut
que és el culpable de tot. La nostra
insignificança va afegir a la fervorosa
situació sentimental un ressen-
timent contra nosaltres que t'
ha fet, després, interpretar ma-
lament coses trivials, que han

22-XII-39 6
passat dotzenes de vegades entre
nosaltres sense coneixències. Des
prés de l'escena davant la mura.
porta en J. i jo ens vam
quedar més parats que si haguessim
vist la Unna pent. nos vam llençar.

Pel que entenc, la causa de tot
l'an que, havent parlat el dia abans
de la conveniència de que l'Arcas
ens a passara el Nadal a Barcelona,
i havent sentit en qualsevol que
el féu veure que el Pater l'ins
citava a quedar-se aquí, vas
veure que si en J. ensa llavors
a parlar amb el P. aquest veuria
que era per xafarderia teva. Aques
ta suposició em sembla desahis
tada; no feia més 15 segons
que haviem passat davant
nostre el Pater i l'Arcas, i
tots tres haviem sentit com

22-xii-39

63

el Dr. V. en parlava a l'Arcas.
Aquesta escena estonava von, em
sembla a mi, la possibilitat que
los la que tu hauràs presentat
a la capella la determinant del
pas d'en J. Quan en J. va
disparar-se i tu vas haver
de cridar-lo en veu alta, dius
que ho va fer per posar-te en
ridícul, i això és tan absurd
que sense el ressentiment de
què he parlat no s'explica pas.
Pienso que amb igual, o millor,
raó en J. podria dir que tu
vas posar-lo en ridícul a ell
— que al capdavall et va
oheir.

En aquest segon cas, doncs,
la màxima culpa d'en J.

22-XII-39 7

seria de no haver-te obert y so-
facto, d'haver-li hagut de acudir-lo
en ven alta, - i d'haver-te obert
a la hi.

Però veu, que en aquesta essena
les nostres culpes són pitjors. Vas dir
que era amb mi que t'havia
indignat sobretot. I què vaig fer
jo? No vaig saber imaginar que
en). Jo capaç de voler-te posar
en ridícul, i en canvi vaig
creure que potser després et sabia
ben d'haver-lo encidat pel
passadís, i d'advertir-te. És
així tan indignant?

I ho, Mercè. Quedem que, en
tot cas, les nostres culpes són
una manca de tacte, una
poca comprensió de + determi-
nades situacions. Així i tu
creus que de tot això no hi
ha per fer l'argument d'una

tragedia, per a desmuntar en l,
per a negritatjes - me a mi, per
afortunament en mateixa? Fins
lament, jo no veig res més d'
extraordinari en tot el que ha
passat, que la virulència de
la terra sencera. Què hi ha en tot
el que hem fet que justifica
bases com "sembla que heu vol
gut donar-me un parell de lliçons
a mi que sapigui no incóme
don-lo amb la nostra passada
amistat"? És possible que no
t'indenis del so que la aquesta
base?

Entre persones que s'estimen
sincerament, jo no veig que
els nostres mancaments puguin

22-XI-39 V

meritara altra cosa, en el primer cas que ve

- Per què no volen que em quedi,
o ve

- Miren mais, cridi mi ho vedieu
di d'una altra manera.

I en el segon cas, a mi podies
haver-me dit, sense rancúria,

- tan crida't de tan, i des
vis, estirau viradament els
orelles d'en loep.

M'espanta que de tan poca
cosa ni hegis let tant. Tan segura
estàs de no haver estat mai

indiscreta, mal tractada, de
no haver malentès mai els

teus amics, ~~per a segon~~ ^{per a ser}

inflexible fins al punt de
negar la substitució a en J. i

de ser indiferent al trasllat que
ens causes?

I tot això tres dies abans de
Nadal!

92-12-39 26
Respecte aquesta dificultat que
tant t'estrangen, no puc ser més
explícit, perquè mi jo mantéix
en sé gaire cosa. Si que existeix
tes, ja és ver. I si que són
menys virvols del que pensés.
Tant, que, no per despit, ni per
una humoria, no et desaconsello
pas la rebués post-nadalencu de
que parles. Reclosa a la terra
canvia també podràs ser, si
vols, la Mercè que sempre has
estat, l'única que estimem,
l'única que volem en el nostre
record.

Ten

INFORME

Manny